॥१॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ प्रारब्धस्य गतं भीष्मं प्रपच्छ स युधिष्ठिरः ॥ यन्माग्बहुलसा ॥१॥
मो कं [illegible] तन्मे ब्रूहि पितामह ॥१॥ पितामह उवाच ॥ बहुलाव्याघ्रसंवादो युधिष्ठिर निबोध मे ॥ मथुरे
विषये रम्ये नानावृक्षसमाकुले ॥२॥ पुरी चन्द्रावती नाम चन्द्रसेनेन पालिता ॥ अचेरस्येव रत्ना
व्याप्य प्राज्ञ कामदापुरी ॥३॥ तस्यां पुर्यां द्विजश्चासीद् बहुला धेनुरुत्तमा ॥ सर्वलक्षणसंपू
र्णा पीनोन्नतपयोधरा ॥४॥ एकदा दैवयोगेन चरन्ती तृणमापयौ ॥ रोहितादिगुहां घोरां नाना
श्वापदसेविताम् ॥५॥ तत्रापि वसते रौद्रः कामरूपीति नामतः ॥ व्याघ्रः शोणितमांसाशी भीमे घनगर्जि
तनिःस्वनः ॥६॥ आयान्तं तं दृष्ट्वा तिष्ठ तिष्ठेति चाब्रवीत् ॥ इति घोरवचः श्रुत्वा व्याघ्रस्य
दुरात्मनः ॥७॥ तमुद्दिश्य नन्दिनी नाम [illegible] ॥ भामिनी मनसा पुत्रं तु दन्ती चपुनः

तत्र गत्वा महत्पापं कृतं चिरयातिनाशितं मया ॥ पापपैरागर्हिष्ठामिकृपया यदि मे [illegible] न्यमेता
पत्तापं कृत्वा पं मातृपितृषु येषु च ॥ तेन पापेन [illegible] लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः ॥१८॥ त्रिमी
नः प्रदुबोमस्तु दे[illegible] षादेकां यदि त्यजेत् ॥ तेन पापे न लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः ॥१९॥ कथा
॥३॥ पां वध्यमानायां विघ्नं पं कुरुते नरः ॥ तेन पापेन लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः ॥२०॥ स्नेहपस्य ॥३॥
नो विदीन तिरास्कं प्रतिगाच्छ ॥ तेन पापे न लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः ॥२१॥ कौमारं चैव भ
२ र्तारं या नारी चा[illegible] मन्यते ॥ तेन पापेन लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः ॥२२॥ यमुनां चालं बली
वर्द्द विषमं वहति यो धुरं ॥ तेन पापेन लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः ॥२३॥ गुरोराज्ञां न ये कुर्यु
नरो ऽग्नि शरणागतम् ॥ तेन पापेन लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः ॥२४॥ सूनकेषु च यत्पापे

पुनः॥८॥ चन्द्रमा नौभूच नौद्दष्ट्वा व्याघ्रः पुनर भाषत॥ व्याघ्र उवाच॥ किमर्थं चन्द्रसेवेनो मत्त्यातीवि
ना पृथे॥९॥ देवा यथा प्रपुत्रासि जीवितं किं न शोचसि॥ रुदन्ती मा रुदन्ती वा भक्षयामि न संशयः॥१०॥
तथापि रोदनं स्येव कारणं ब्रूहि सुव्रते॥ वत्सोवाच॥ आत्मानं न नु शोचामि ध्रुवमीति स्वजायते
॥११॥ जातस्य ध्रुवो मृत्युर्मृतस्य जननं ध्रुवम्॥ स्वकृतं भुज्यते लोकैः कृतं कर्म न जायते॥ ततो
मे शोकेनेव च दुःखीराशीं मां नं भक्षसि॥ पापपिता जननं प्रत्र मध्ये पितो सर्वोजनम्॥१३॥ स्वप
के राग तिष्ठामि न गृह व्याघ्र त्वा लिकम्॥ इति तस्या वचः श्रुत्वा व्याघ्रः पुनरभाषत॥१४॥ व्याघ्र उ
वाच॥ मोक्षा व्रत कुले अपि संप्राप्ते भक्तके मयि॥ वद्यन्ति जन्तवः सर्वे मम दर्शनतः किल॥१५॥
नमं त्रं नौ षधं वा किं न माता न पिता सुतः॥ प्रेक्षवे न्ति पवि जन्तु नरं काले न पीडितम्॥१६॥ वत्सोवाच॥

मद्दष्टश्चैव यः साक्षी अनन्तं पृच्छि मार्गते। तेन पापेन लिप्यापि यद्यहं नागमे पुनः॥३२॥ इत्येवं शपथं कृत्वा ब-
हुलागोकुलं ययौ॥ विफलाद्दुर्मनाः ... दीना प्रस्नुता पुत्रवत्सला॥३३॥ पत्र्यं तेः शपथो मे यथा
वतः कर्तुमर्हसि॥ त्वदीयं नैव जानेऽहं क्षिपते कार्यतेऽन्यथा॥३४॥ गच्छन्ती सुतं द्वारं श्रुत्वैव प-
तितां भुवि॥ पुनरुत्थाय गच्छन्ती मुमुहे च पुनः पुनः॥३५॥ उच्चैर्मातरं हम्भा ... नं पुत्रः पयो न हि॥३
॥३॥ या च बहुलादीनां कारयांबभूहि सूयते॥३६॥ उवाच बहुलादीनां यथा वृत्तं प्रश्रि॥ पिब पुत्रेति तान्न ॥३॥
मेऽद्य मातर्दुःखकारणम्॥३७॥ हे पुत्र हिंसकात् व्याघ्रात् शपथैरिह मागता॥ तथापि ... नं
3 मेऽद्य यथा शीघ्रं व्रजाम्यहं॥३८॥ मत्पुत्र्का पापा यपित्वा ... स्वास्य च सत्वीजनम्॥ समायये पुन नी-
त्वयात्मा हिंसकः स्वयम्॥३९॥ गत्वा च तमुवाद भक्ष्य व्याघ्र पयो पिबतम्॥ शरीरस्य महा व्याघ्र

परद्रव्यापहारिणाम्॥ तेनपापेनलिप्यामि यद्यहं नागमे पु[illegible]॥ २५॥ विषादातुलया पित्रो
[illegible] यो न करोति यः॥ तेन पापेन लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः॥ २६॥ एकाकी मिष्ठमश्नाति
यः [illegible] ति गुरुके जनः॥ तेन पापेन लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः॥ २७॥ सुवर्ण स्तेय कर्त्ती
च कन्यादूषक एव च॥ तेन पापेन लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः॥ २८॥ तुलाकूटेषु य
त्पापं प्रस्थकूटेषु पन्नवेन॥ तेन पापेन लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः॥ २९॥ पत्नी
देवद्विजातीनां [illegible] वेदमन्त्रैरति यः॥ तेन पापेन लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः॥ ३०॥
[illegible] परित्यज्य यो [illegible] वेद मुपासते॥ तेन पापे नपापे न लिप्यामि यद्यहं नागमे पुनः॥
न्यद

भाद्रे मासि सिते पक्षे चतुर्थी मध्यमे रवौ ॥ बहुलायाः सर्वत्सा या ... विन्यस्य उभयो रपि ॥४८॥ सौव
र्णी राजती वापि ताम्री वा कृत्वा वै मृण्मयीं तथा ॥ पू जनीयां प्रयत्नेन यदि सौभाग्यमिच्छति ॥४९॥ च
तुर्दशोपचारैः पुष्पैः फलैर्नानाप्रकारकैः ॥ द्रव्यैश्च सकलैर्भिः पूजा ताम्बूलैश्च धूपकैः ॥५०॥ एवं प
ूजयते नारी प्राप्नोति वांछितं फलम् ॥ अपुत्रा लभते पुत्रं मधनो धनमाप्नुयात् ॥५१॥ दुर्भगा प्रा
प्नोति सौभाग्यं दुर्भगास्तु रूपमाप्नुयात् ॥ समाहितेन शृणुयात् कथां वै भक्तितत्परा ॥५२॥
श्राद्धे यो भक्तः प्रदातव्यः द्विजायापि उत्तमा ॥ यावदाभरणं यच्च पतनं पूर्णाभवे वृतम् ॥५३॥ संवत्स
रं तु या नारी बहुलाव्रत ... पि ॥ भक्त्या कुरुते नित्यं वांछितं फलमाप्नुयात् ॥५४॥ बहुलायै नमः

॥४॥

॥४॥

४

न्दवदि ध्वंसनस्तथा ॥४०॥ धेनोर्वचनादाक र्ण्य निजगाद पुन स्तनाम् ॥ नद्दजेसुप्रसन्नोऽहंशा
पधे नाग नोयने: ॥४१॥ यान मेयमया धेनो मां चलं वंचयिष्यसि ॥ ध्रुवं धेनो पुरा स्तं यन्मे
सा चेरितं तं किल ॥४२॥ धात्रेय देति मुक्तोऽहं गंधर्वस्थान मंप्रितः ॥ अहंहि पूर्वं गंधर्वो नित्ये
द्वसभा मुच ॥४३॥ पूर्व तो भ्रंशितस्थाने नेनाऽहं क मिषातक: ॥ प्रापादेव सभा
म ध्येम मा प्राप्त स्तदा पुन: ॥४४॥ गच्छ स्व प्रयेनौ सं कि त्त नुनदा भुधि ॥ यदा मुव
न्नाधेनोदर्शनं च भविष्यति ॥४५॥ पथागता नन्धा याता लङ्काने न जितोऽस्महम् ॥ अथेवव
छिन: सर्वादर्भा नाल्तर स्पृन्ते ॥४६॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ कास्मिन्देयो दिने कस्मिन् केमेदं
चरितं व्रतम् ॥ किंप्रकारं किंफलं चास्मतन्मे ब्रूहि पितामह ॥४७॥ पितामह उवाच ॥

कामरूपव्याघ्रायनमः॥ यमुनायैनमः॥ सेमिलजोपाय नमः॥ इति श्री इतिहाससमुच्चये
बहुलाव्रतकथा संपूर्णा शुभमस्तु शुभं भूयात् शाके १२८७॥ माघवदि तिथि सप्त
मी सोमवासरे उक्त क्रमिद्म लेखि जगन्नाथेन शर्मणा॥ संगावल्याई स्थान कोरो कोथोव ॥५॥
पारे।

6